

28 Σεπτεμβρίου 2016

Χαρίτων όσιος και ομολογία πίστεως (Δρ Χαραλάμπης Μ. Μπούσιας, Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας)

/ [Πεμπουσία](#)

Η μνήμη του τιμάται στις 28 Σεπτεμβρίου.

Ο θρίαμβος και η δόξα της Εκκλησίας του Χριστού ανέκαθεν υπήρξαν αφ' ενός μεν οι διωγμοί και τα μαρτύρια, αφ' ετέρου δε η έρημος και τα σπήλαια. Στις κατακόμβες και στα Κολοσσαία η Εκκλησία έστησε τρόπαιο νίκης και έκτισε τους ιερούς βωμούς πάνω στους οποίους ανά τους αιώνες μελίζεται και δεν διαιρείται, εσθίεται και δεν δαπανάται ο «Αμνός του Θεού ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου». Στις σπηλιές εξ άλλου και στις οπές της γης πλατύνθηκε η πίστη και ζωοποιήθηκε το πνεύμα του ανθρώπου, ώστε κατά την κυριολεξία της λέξεως να «θρώσκει άνω».

Τους πολέμους και τις διώξεις που υπέστη η Εκκλησία του Χριστού μέσα στους αιώνες κανείς δεν μπορεί να τις απαριθμήσει, αφού αυτή δεχόταν και δέχεται μέχρι τις ημέρες μας τα φαρμακερά βέλη των ορατών και αοράτων εχθρών, αυτών που ζητούν τα την κατασπαράξουν, να την εξαφανίσουν. Με τους αοράτους εχθρούς πάλεψαν και παλεύουν οι ασκητές της ερήμου και του κόσμου. Με τους ορατούς εχθρούς πάλεψαν και παλεύουν οι ομολογητές της πίστεως άχρι μαρτυρίου. Βλέπετε, με διαφορετικές μορφές κάθε φορά ο μισόκαλος επιτίθεται, «ως λέων ωρούμενος ζητών τίνα καταπίει» (Α Πέτρ. ε 8), αλλά δεν γνωρίζει ο ταλαίπωρος ότι πάντοτε ο Χριστός νικά, ο Χριστός θριαμβεύει, αφού είναι ο νικητής του θανάτου, «το φως του κόσμου» (Ματθ. ε 14), «η ζωή και η ανάστασις» (Ιωάν. ια 25), «η οδός», και η μόνη «αλήθεια» (Ιωάν. ιδ 6).

Οι Χριστιανοί σήμερα πολεμούνται με τον ξενόφερτο τρόπο ζωής με τα εκκοφαντικά ακούσματα, με τα ναρκωτικά, με το διαδίκτυο, που αποτελεί την αχίλλειο πτέρνα του πολιτισμού, από την οποία εισάγεται στο σώμα της Εκκλησίας ο θάνατος, στα μέλη της, αυτά που λησμόνησαν την εντολή του Αποστόλου των εθνών «Στήκετε και κρατείτε τας παραδόσεις» (Β Θεσ. β 15). Ευλογημένη Ορθόδοξη Εκκλησία στάσου, «Έως θανάτου αγώνισαι περί της αληθείας και Κύριος ο Θεός πολεμήσει υπέρ Σου» (Σοφ. Σειρ. δ 28).

Οι λέξεις

«Μαρτυρία» και «Μαρτύριο» συνδέονται άρρηκτα. Μαρτυρία είναι η ομολογία και κήρυξη της αληθείας. Μαρτύριο είναι οι δυσμενείς συνέπειες που υφίστανται όσοι ομολογούν και κηρύττουν την αλήθεια. Οι Χριστιανοί ανέκαθεν ήθελαν να ομολογήσουν τον Χριστό και να αξιωθούν να χύσουν το αίμα τους για Εκείνον! Και τα παλιά χρόνια και σήμερα.

Ποιά διαφορά, όμως, του τότε με το τώρα; Σήμερα που η θρησκευτική πίστη είναι χλιαρή και τα ήθη εξαφανίζονται είναι ανάγκη να αποκτήσουμε και εμείς πνεύμα ηρωϊσμού και ομολογίας, γιατί και η εποχή μας έχει την ανάγκη της χριστιανικής μαρτυρίας. Ακούμε ότι σε χώρες της Μέσης Ανατολής υπάρχουν και σήμερα Μάρτυρες και ολοκαυτώματα Μαρτύρων της χριστιανικής πίστεως. Ως μέλη της μίας αγίας, καθολικής και αποστολικής Εκκλησίας οφείλουμε και εμείς να προσευχόμαστε για τους δοκιμαζομένους νέους Μάρτυρες της πίστεώς μας, ώστε να τους ενδυναμώνει ο Θεός να αντιστέκονται στις δυνάμεις του σκότους. Ταυτόχρονα να προσεύχονται να φυλάει ο Θεός την πατρίδα μας, να μην φθάσει η φρίκη των συγχρόνων διωγμών, που βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη πολύ κοντά μας, για να μην πούμε, ότι ήδη έφθασε και στα σπίτια μας.

Σήμερα, στην Ελλάδα η Εκκλησία διώκεται, αν όχι με σφραγίδες, όμως από επίσημα και ανεπίσημα χείλη. Οι Χριστιανοί μπορεί να μην διώκονται εμφανώς, όμως πολεμούνται στυγνώς. Η μαρτυρία της χριστιανικής πίστεως δεν επιφέρει μαρτυρικό θάνατο με τους παραδοσιακούς τρόπους μαρτυρίου, όπως σε άλλες γειτονικές μας χώρες. Έχουν επινοηθεί, αλλοίμονο, νέοι τρόποι, που θανατώνουν, όπως θα λέγαμε, «με το γάντι».

Οι Πατέρες της Εκκλησίας ομιλούν για το σύγχρονο μαρτύριο της συνειδήσεως. Ομιλούν για το μαρτύριο του καθημερινού Χριστιανού που αγωνίζεται να εφαρμόσει τις εντολές του Χριστού στη ζωή του μέσα σε μια αντίχριστη, ανήθικη και διεστραμμένη κοινωνία. Ομιλούν για το μαρτύριο αυτού που αγωνίζεται τον καλόν αγώνα. Ομιλούν για το μαρτύριο που υπάρχει και ας μη φαίνεται.

Ο Κύριος μας τόνισε με παρρησία: «Ὁς ἀν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοί ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἐμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ» (Λουκ. ιβ 8). Ὁ ὅσιος Χαρίτων ὁ ὁμολογητὴς ἀνέπνεε γιὰ τὸ Χριστό· ζούσε τὴν εὐσέβεια· κήρυττε με λόγια καὶ πράξεις τὸ Εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας καὶ ἀξιώθηκε νὰ υποστεί καὶ βασάνους γιὰ τὸ ἅγιο ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, στὸν ὁποῖο μέχρι τὰ βαθιὰ γεράματά του ἀφιέρωσε ὅλη τὴν ἰκμάδα τοῦ ψυχικῆ καὶ σωματικῆ.

Ποιά, ὅμως, τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ οσίου Χαρίτωνος; Τρίφωτος λυχνία ἀρετῶν καιομένη με τὸ λάδι τῆς τρισαυγούς Ἁγίας Τριάδος ὁ Χαρίτων διέλαμψε ὡς ὅσιος ἀσκητῆς, ὡς ὁμολογητῆς καὶ ὡς υφηγητῆς τῆς ἐρήμου· τρία φωτιστικὰ γνωρίσματα ποὺ τὸν καταξίωσαν σὰν ἀστέρι πάμφωτο στὸ νοητὸ τῆς Εκκλησίας μας στερέωμα.

Ὁ ὅσιος Χαρίτων πατρίδα εἶχε τὸ Ἰκόνιο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Γεννήθηκε στὸν χρόνον τοῦ αυτοκράτορος Αὐρηλιανοῦ (270-275 μ. Χ.) καὶ ἀπὸ μικρὸς ἀγάπησε τὰ ἱερά γράμματα καὶ τὴν ἰσάγγελη πολιτεία, ἔτσι ὥστε νὰ θεωρηθεῖ ἐκμαγεῖο βιοτῆς ἐναρέτου καὶ ταμεῖο θεϊκῶν χαρισμάτων. Δὲν βίωνε, ὅμως, μόνο τὶς ἐντολές τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ καὶ με παρρησία τὶς δίδασκε στὸν λάτρεις τῶν ἀψυχῶν ἀγαλμάτων. Γιὰ τὴν ἱεραποστολική του αὐτὴ δράση ὁ Χαρίτων κατηγορήθηκε στὸν ὑπατικὸ, ποὺ με τὴ σειρά του τὸν βασάνισε ἀπάνθρωπα καὶ τὸν ἔρριξε στὴ φυλακή. Ὁ Χαρίτων, ὅμως, δὲν δείλιασε ἀλλὰ «κράτησε τῆς ὁμολογίας» (Εβρ. δ 14) ἐνδυναμούμενος «ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Β Τιμοθ. β 1).

Δὲν ἐπέτρεψε, ὅμως, ὁ καλὸς Θεός, ὁ «ετάζων καρδίας καὶ νεφρούς» (Ψαλμ. 7,9) νὰ τελειώσει ἐκεῖ μαρτυρικὰ τὸ βίον του ὁ μεγάλος ὁμολογητῆς τῆς πίστεως, γιατί τὸν προόριζε καὶ γιὰ ἄλλα κατορθώματα· αὐτὰ τοῦ μαρτυρίου τῆς συνειδήσεως.

Ἐτσι, πρὶν λάβει ὁ ἀθλητῆς Χαρίτων τὸ στεφάνι τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ τὸν ἀγωνοθέτη Χριστό, ὁ Αὐρηλιανὸς πέθανε καὶ ὁ διάδοχός του ἀντιμετώπισε με εὐμένεια τὸν Χαρίτωνα, τὸν ὁποῖο τελικὰ ἐλευθέρωσε. Αὐτὸς ἐνόησε ἀμέσως ὅτι ἡ θεία δύναμη τὸν ἐλευθέρωσε, γιὰ νὰ τὸν χρησιμοποιήσει στὸ σχέδιο τῆς σωτηρίας πολλῶν ψυχῶν, ποὺ ἐπιθυμοῦσαν νὰ ἀνέλθουν τὴν κλίμακα τῶν ἀρετῶν «καὶ συν Χριστῷ εἶναι» (Φιλιπ. α 23) στὴν ἀτελεύτητη μακαριότητα. Ἐτσι, ἀναχώρησε γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου, ἀφού προσκύνησε τὰ ἅγια χῶματα τὰ ὁποῖα πάτησαν οἱ πόδες τοῦ Κυρίου μας, τὸ Φρικτὸ Γολγοθᾶ καὶ τὸν Θεοδέγμονα καὶ πανίερο Τάφο Του ἔφυγε γιὰ τὴν ἐνδότερη ἐρήμο. Ἦταν φιλήρημο στρουθίον ὁ Χαρίτων καὶ ποθοῦσε νὰ κτίσει τὴν ἀσκητικὴ του φωλιά ἐκεῖ ποὺ δὲν πατοῦσε ἀνθρώπινο πόδι καὶ ποὺ τὰ

πετεινά του ουρανού δύσκολα προσέγγιζαν λόγω της ελλείψεως ύδατος και τροφής.

Και εδώ, όμως, η αγιότητα του βίου του τον έκανε γνωστό και, όπως οι μέλισσες από χιλιόμετρα μακριά πετώντας πλησιάζουν τα ηδύπνευστα κρίνα, για να ρουφήξουν το νέκταρ τους, έτσι και οι πιστοί έσπευδαν στην έρημο, για να ρουφήξουν από τα χείλη του οσίου Χαρίτωνος τις μελιστάλακτες νουθεσίες του και τα ψυχοτρόφα λόγια της σωτηρίας. Έτσι, η γύρω περιοχή πολίσθηκε και πλήθος μοναχών συγκεντρώθηκε, για να στηριχθεί πάνω του και να απολαύσει την ένθεη σοφία και χάρη του. Ίδρυσε τη μεγάλη λαύρα στη Φαράν, όπου ακατάπαυστα δοξαζόταν το όνομα, το «υπέρ παν όνομα» (Φιλιπ. β 9) του Σωτήρος Χριστού. Στο Χαρίτωνα, όμως, δεν άρεσε η κατάσταση που δημιουργήθηκε. Αυτός είχε στρέψει την πυξίδα της ζωής του κατ' ευθείαν στο πολικό αστέρι της απ' ευθείας επικοινωνίας με το γλυκύτατο Ιησού. Αυτόν μόνον επιθυμούσε, σ' Αυτόν μόνο ήθελε να ομιλεί καθημερινά, γι' Αυτόν ανέπνεε συνοδεύοντας την αναπνοή του με την επίκληση του ονόματος του ψυχοσώστου Θεανθρώπου. Ακολουθώντας ως άλλος όσιος Μαρτινιανός τη ρήση: «φεύγε και σώζου» εγκατέλειψε την λαύρα στη Φαράν και ίδρυσε άλλη λαύρα, αυτήν του Ελπιδίου. Και απ' αυτήν, όμως αναχώρησε σύντομα για τον απaráκλητο τόπο της ερήμου Σουκά.

Τι να μνημονεύσει κανείς από την ακατάπαυστη σκληραγωγία του οσίου Χαρίτωνος, τις γονυκλισίες του, τη χαμαικοιτία του, την ακρότατη νηστεία, την κακοπάθεια, το πένθος, τη νήψη, την απάθειά του! Ήταν πραγματικά ένας επίγειος άγγελος, ένας ουράνιος άνθρωπος. Με τις αρετές του αυτές αναδείχθηκε και καθηγήτης της ερήμου, αφού απειράριθμο πλήθος ασκητών τον πλησίαζε, του έβαζε μετάνοια και ζητούσε να ασκηθεί πλησίον του, για να διδαχθεί τους κανόνες και τους νόμους της μοναδικής πολιτείας.

Προς το τέλος του βίου του ο όσιος Χαρίτων κατοίκησε σ' ένα άνυδρο και κρημνώδες σπήλαιο, το γνωστό σαν «Κρεμαστό». Σ' αυτό κατάφερε με τις προσευχές του να αναβλύσει νερό κι έτσι να παρηγορήσει τη δίψα του. Κοιμήθηκε τον ύπνο των δικαίων πλήρης ημερών, για να ξυπνήσει στη βασιλεία των ουρανών, την οποία ποθούσε και για την οποίαν αγωνίσθηκε από τα παιδικά του χρόνια, σιγοψελλίζοντας : «Τον αγώνα τον καλόν ηγώνισμαι» (Β Τιμοθ. δ. 7)· ανάπαυσε, Κύριε, το πνεύμα μου!